

Berg: Jeg skal ikke opholde Thinget ret længe, men kun gjøre nogle Bemærkninger. Den høitærede Minister roste sig af sin Tausshed i Landstthinget. Jeg fandt denne Tausshed meget talende. Jeg opfattede Stillingen i Landstthinget saaledes, at den ærede Minister indvendig glædede sig over den Maade, paa hvilken det gik, at han slet ikke behøvede at tale, han havde Fortalere nok. Han var saa fornøiet med at faae den Resolution, som blev vedtagen af Landstthinget, og som jeg ikke skal benytte Leiligheden til at komme dybere ind paa eller uleilige det ærede Thing med, vi kjende jo dette Aktstykke — han var saa glad ved Aktstykket som Resultat af Forhandlingerne om Traktaten. Det bliver vel ogsaa det Æneste, han faar ud af det efter Stillingen idag, og saa kan han jo frembringe det paa andet Sted, i Statsraadet, som Udbytte af sine mange Forhandlinger baade om Toldloven og Traktaten i det sidste og de senere Aar. Jeg kommer derved til at tænke paa, hvorledes vi begyndte Valgperioden med at forudsige som en nødvendig konsekvent Følge af Situationen, at Alt vilde visne for det høie Ministerium. Lad os se tilbage paa de tre Aar, tagende denne Sag med, og saa tage som Slutsten paa de mange Aars Forhandlinger en Resolution af Landstthinget, fremført naturligtvis under den høitærede Conseilspræsidents Ledelse. Al Rigsdagsvirksomhed foregaar jo under Regjeringens Ledelse, og særlig foregaar Landstthingets Forhandlinger jo under dets Ledelse — om det er aabenlyst eller udenfor, det er ligegyldigt. Særlig i Landstthinget, hvor Ministrene høre hjemme og hvortil de ere knyttede med Anstuelsernes ømme Slægtskabsbaand, staa Forhandlingerne under Ministeriets Ledelse. Tag saa det som hele Valgperiodens, Wisnepolitikens Blomst: Resolutionen i det høie Landstthing om Toldloven. Undret har det mig, at min ærede Nabo (Kimestad), som altid er rede til at forsvare efter min Mening Alt, hvad Ministeriet foretager eller undlader, udtalte om dette Forslag, som Folkethinget før vedtog, at det i det Hele og Store pegede i den rigtige Retning, var et Forslag, man kunde have Sympathi for, medens hans Venner og Ministeriets lige saa nære Venner havde fundet det „uantaageligt“ netop som Grundlag og har fundet hele det Arbejde, som Folkethinget søgte at gennemføre, aldeles usvarligt. Det glædede mig, at Folkethinget har gjort — hvad der naturligtvis laa i dets Program — et Forsøg paa med en enkelt Sag, om der var bedre Udset til at komme igjennem nu end for tre Aar siden, inden vi sluttede Perioden. Det glædede mig, at man

har gjort dette Forsøg, og derved faaet et ordentligt, tydeligt og klart Vidnesbyrd om Sindelaget hos den høie Regjering, thi det er den, vi have at holde os til. Vi behøve ikke at gaa over Gangen her for at høre om Stemningen der; det er den høie Regjering, der leder det høie Landstthing. Det maa den da kunne! Vi have forsøgt med Noget, som Regjeringen selv havde en vis Tillid til, nemlig Lotteriloven, med Loven om Statsbanernes Styrelse, med Traktaten og med Toldloven; De vide, mine Herrer, hvordan det er gaaet. Vi have gjort en Undtagelse fra det almindelige Princip: ingen Forhandling med dette Ministerium, fordi det er unyttigt. Vi have faaet en Lære om, hvor Marsagen, Kilden til Ufrugtbarheden ligger under vore nuværende politiske Forhold. Nu siger min meget ærede Nabo, for hvis Skyld jeg har bedt om Ordet, at det Forslag, som i Dag er stillet og som Ordføreren har anbefalet os at tiltræde, er en Absurditet. Jeg er nu ikke begejstret for at fortsætte videre paa de Forhandlinger; jeg billiger ganske den forsonlige Maade, hvorpaa den ærede Ordfører har anbefalet at stille os; men jeg ansaa det for givet, at da den høitærede Conseilspræsident kunde tie til, hvad der foregik paa andet Sted, altsaa billige det, og utvivlsomt var særdeles vel tilfreds dermed, ansaa jeg denne Sag for endt og ansaa os for færdige med den i Henhold til vore Udtalelser i Betænkningen: Traktatens formelle Forkastelse her, hvis man ønskede det, og saa Punktum. Det var det rette, naturlige Svar. Saa kom der imidlertid en Mand i Veien med en Glæde, og det var det ærede Medlem for Middelefsart. Han kommer med et Mæglingsforslag og siger: Lad os gjøre endnu et Forsøg. Den ærede Ordfører, der er inde i de Sager som ingen Anden her i Salen, siger: Lad os følge det ærede Medlem. Det saglige Hensyn, der var at tage, troede jeg, vi saaledes kunde komme over; men der var tillige et politisk. Vi sige: vel! Det ærede Medlem har ønsket at foretage et Mæglingsforsøg, han har vovet endnu en Gang at gaa over til den anden Side af Gangen, uagtet han saa eftertryffeligt var bleven viist tilbage isjor; lad os følge ham. Det er den sidste Martzminister, der endnu lever i Illusioner — som min ærede Nabo vilde sige — i Manden fra 1848 om Grundlovens rette Forstaelse og om den Mand, hvori Regjeringen og Folkets Repræsentanter skulde arbejde med hverandre; det var ham, der vilde gjøre et politisk og sagligt Forsøg paa, om vi ikke kunde naae et Resultat paa en noget anden for Rigsdagen og Regjeringen noget værdigere Maade end den,